

eul_wid: vbs-ag

Κύριλλος ὁ Σκυθοπολίτης · Cyril of Scythopolis

Life of Theognis

Βίος Θεόγνιδος

Period: Ὀψιμαρχία [Late Antique](#)
Dialect: Κοινή Χριστιανική [Christian Koine](#)
Domain: Βίος [Biography](#)
Format: Πεζός [Prose](#)

- [20] ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΠΡΑ ΗΜΩΝ ΘΕΟΓΝΙΟΝ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ Θεόγνιος ὁ πανεύφημος, τὸ μέγα τῆς ὅλης Παλαιστίνης ἀγλαίσμα, ὁ φανότατος τῆς ἐρήμου λαμπτήρ καὶ φαιδρότατος τῆς ἀρχιερωσύνης φωστήρ πατρίδος μὲν ὑπῆρχε τῆς Καππαδοκῶν χώρας, πόλεως Ἀραραθείας, ἔνθα ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ἐξεπαιδεύθη. ἔλθων δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς Μαρκιανοῦ βασιλείας καὶ εὐρὼν τοὺς Ἀποσχιστὰς τῶν κατὰ τὴν ἀγίαν πόλιν κρατοῦντας μοναστηρίων καὶ μὴ βουλευθεὶς τῇ ἐκείνων ὑπαχθῆναι ἀλόγῳ ἐνστάσει καὶ φιλοταράχῃ γνῶμη ἐκολλήθη γυναικί τινι ἐναρέτῳ Φλαΐῃ μὲν καλουμένῃ ὑπὸ πνεύματος δὲ ἀγίου φρουρουμένη κτιζούσῃ τὸ τηνικαῦτα περὶ τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν μοναστήριον καὶ ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ. ἥτις αὐτὸν δεξαμένη καὶ ἐπὶ ἱκανὸν δοκιμάσασα χρόνον καὶ δόκιμον καὶ ἐνάρετον εὐροῦσα διοικητὴν τοῦ αὐτοῦ κατέστησε μοναστηρίου. [20]
- 242 αὐτῆς δὲ ἀπὸ Παλαιστίνης ἐπὶ τὴν ἐνεγκαμένην διὰ χρεῖαν τῆς οἰκοδομηθείσης ἐκκλησίας ἐκδημησάσης καὶ ἐν τῇ πατρίδι τελευτησάσης ὁ πανεύφημος οὗτος Θεόγνιος ἐπὶ τὴν τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἡγεμονίαν ἐλκόμενος ὑπὸ πάντων τῶν τῆς συνοδίας καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς κίνδυνον ὑφορώμενος ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν τρισμακάριον ἀββᾶν Θεοδόσιον καὶ μείνας παρ' αὐτῷ ἱκανὸν χρόνον καὶ τῇ τοῦ βίου λαμπρότητι πᾶσαν τὴν συνοδίαν φωταγωγήσας καὶ τοῖς μοναχικοῖς πλεονεκτήμασιν ἄριστος φανείς, ὥστε πάντας τοὺς ὁρῶντας τὰ καλὰ αὐτοῦ ἔργα δοξάζειν τὸν πατέρα τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἐπὶ τῇ μὲν ὑπὸ πάντων καὶ ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ καὶ βίου ἀγιότητι, αὐτὸς δὲ τὴν ἐκ τῶν ἐπαίνων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης πεφυκυῖαν ἐγγίνεσθαι τῇ ψυχῇ βλάβην ὑφορώμενος, ἅμα δὲ καὶ βλέπων τὴν μονὴν τῇ τοῦ θεοῦ συνεργίᾳ κατὰ μέρος πληθθυνομένην καὶ πλουτιζομένην καὶ τὴν ἐκ τοῦ περισπασμοῦ ἐγγινομένην σύγχυσιν δεδιὼς ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν μονὴν τόπους καὶ εὐρὼν σπήλαιον κατώικησεν εἰς αὐτό. καὶ ὀλίγον χρόνον ἐκεῖσε ἡσυχάσας καὶ ναὸς τοῦ παναγίου πνεύματος γεγονῶς τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν ἐνδυσάμενος χρόνια πάθη παραδόξως ἰᾶτο καὶ θαυματουργίας πλείστας ἐπετέλει. ὅθεν περίφημος γεγονῶς κτίζει ἑαυτῷ κατὰ πρόσβασιν κοινόβιον περιφανέστατον. χρόνου δὲ τινος διελθόντος ἀκούσας τὰ περὶ αὐτοῦ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἡλίας χειροτονεῖ αὐτὸν ἐπίσκοπον τοῦ Βητυλίου, πολὺδριον δὲ τοῦτο παραθαλάσσιον ἐπὶ ἐνενήκοντα μιλίοις διέχον τῆς ἀγίας πόλεως. τοῦ δὲ θείου Θεογνίου τὴν ἐπισκοπὴν ἀκουσίως δεξαμένου καὶ ἐν τῷ εἰρημένῳ πολυδρίῳ χρόνον τινὰ διατελέσαντος ἡ

προσπαράκειμένη θάλασσα τοὺς οἰκείους ὄρους ὑπερβᾶσα ἀγριωτάτοις κύμασι τῷ πολυδρίῳ προσέρρησεν ἀπειλοῦσα αὐτὸ ἐκριζῶσαι βιαίως καὶ ἀπολέσαι, οὕτω μᾶλλον τοῦ θεοῦ οἰκονομήσαντος πρὸς τε σωφρονισμόν τῶν ἐνοικούντων καὶ φανέρωσιν τῆς Θεογνίου θείας χάριτος. φόβῳ τοίνυν συσχεθέντες οἱ οἰκήτορες τὴν θάλασσαν κορυφουμένην θεωροῦντες προσφεύγουσι τῷ δικαίῳ δεόμενοι δι' εὐχῆς τὴν τοιαύτην ὁρμὴν χαλινῶσαι. ὁ δὲ μέγας τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῆς Θεόγνιος ταῖς πολλαῖς εἴξας δεήσας ἦλθεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ὕδωρ ἔπηξεν σταυρὸν εἰς τοὺς ἀρχαίους τῆς θαλάσσης ὄρους, τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο πρὸς τὴν θάλασσαν λέγων· τάδε λέγει κύριος μέχρι τοῦ σταυροῦ τούτου ἐλεύσει καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ ¹, ἀλλ' ἔν' σεαυτῇ συντριβήσονται σου τὰ κύματα. ^[35]

²⁴³ καὶ οὕτως τὸν σταυρὸν πῆξας ὑπέστρεψεν· ἡ δὲ θάλασσα εἰς τοὺς ἰδίους εὐθέως ὄρους ὑποστρέψασα μέχρι τῆς σήμερον, ὅσον ἂν ἐκμανῇ, ἀπτομένη τοῦ παγέντος ὑπὸ τοῦ δικαίου σταυροῦ χαλινούται καὶ ὑποστρέφει. ἀλλὰ τί χρεῖά μοι πλειόνων περὶ τοῦ ἀοιδίμου Θεογνίου λόγων; ὅπου γε προλαβὼν ὁ ἀββᾶς Παῦλος ὁ τῆς μὲν Ἑλούσης πόλεως ἡσυχαστῆς, ἐν μοναχικοῖς δὲ κατορθώμασι καὶ ὀρθοδόξοις δόγμασι λάμπων καὶ βίῳ καὶ λόγῳ φωτίζων ἡμῶν τὰ κατὰ θεὸν διαβήματα τὸν αὐτοῦ τοῦ μακαρίου Θεογνίου βίον ἀκριβῶς καὶ κατὰ πλάτος συνεγράψατο. τοιγαροῦν ὁ μέγας Θεόγνιος τὴν μοναχικὴν τάξιν τε καὶ πολιτείαν τῷ οἰκείῳ βίῳ φαιδρύνας καὶ τὴν ἱερατικὴν καθέδραν τοῖς πνευματικοῖς ἀνδραγαθήμασι καὶ τοῖς θείοις χαρίσμασι διακοσμήσας καὶ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τάγμασιν εὐδοκιμήσας λαμπρῶς καὶ μεγάλως περὶ τὸ τέλος τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ἀνελθὼν ἐν τῇ ἑαυτοῦ μονῇ τῇ εἰς τὴν ἔρημον, ἴσως τοῦ θεοῦ τὸν τῆς κοιμήσεως καιρὸν αὐτῷ ἀποκαλύψαντος, καὶ μικρὸν τι ἀρρωστήσας εἰς τὸν ἄλυπον καὶ ἀκύμαντον μετέστη βίον, ἔνθα εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία. ^[15]